

Jean Calvin - *Evanghelia după Ioan, Comentarii* (Editura Logos, Cluj-Napoca, 2011)

În urma cu câteva săptămâni, Dumnezeu a răspuns unei dorințe enorme a sufletului meu, anume aceea de a avea tradusă în limba română încă o lucrare excepțională a marelui reformator Jean Calvin. Astăzi, pe lângă monumentală lucrare teologică tradusă în limba română sub titlul "Învățăturile Religiei Crestine", cititorul are acum la dispoziție și lucrarea excepțională tradusă sub titlul "Ioan, Comentarii".

Personal am tanjii luni de zile după această lucrare teologică de excepție, iar acum, când o am în mâinile mele și mă pierd în paginile ei cel puțin câteva ore în fiecare noapte, doresc să împărtășesc cu dumneavoastră o parte dintre randurile pe care le studiez. Voi da citate destule de ample din această carte, și pentru acest lucru mulțumesc anticipat Editurii Logos din Cluj-Napoca, editura care s-a ocupat de traducere, editare și comercializarea acestei cărți.

În cadrul acestei primere expuneri, voi face o trecere în revistă a pasajului care se regăsește cuprins între paginile 182 și 184. Aceste aproximativ două pagini, cuprind comentariile marelui teolog Jean Calvin cu privire la versetele 44 și 45 aparținând capitolului șase al Evangheliei lui Ioan. Pentru o mai bună înțelegere, am găsit de cuvânt să vă pun la dispoziție aceste versete, folosind versiunea NTR, și nu pe cea de care Calvin s-a folosit. Am făcut acest lucru doar cu gândul de a oferi o traducere apropiată limbii române actuale.

44 Nimeni nu poate veni la Mine dacă nu-l atrage Tatăl Care M-a trimis. Iar Eu îl voi învia în ziua de pe urmă. 45 Este scris în Profeți: «Toți vor fi învățați de Dumnezeu.» Oricine a auzit și a învățat de la Tatăl vine la Mine. 46 Nu că cineva L-a văzut pe Tatăl, în afară de Cel Care este de la Dumnezeu; El L-a văzut pe Tatăl. 47 Adevărat, adevărat vă spun că cel ce crede (în Mine) are viață veșnică.

Nu cred că voi ajunge în această umilă viață să reușesc să depășesc fiorul care îmi cuprinde întreaga ființă de fiecare dată când citesc acest pasaj biblic. Pot să spun că este vorba despre un discurs care m-a marcat enorm în toate aspectele vieții mele. Aceste versete reprezintă o esență din care, personal consider, se pot ține sute și poate chiar mii de predici, un subiect glorios, un subiect de al cărui studiu nu cred că voi ajunge să mă plictisesc.

Aceste versete vorbesc despre o doctrină neglijată cu premeditare de către creștinii moderni, o doctrină care creează panică și îndispune auditoriul în momentul în care atinge chiar și cele mai vagi laturi ale ei. Oamenii sunt speriați, ba chiar supărați pe faptul că au un Dumnezeu suveran, un Dumnezeu care conduce și stăpânește efectiv. Ceea ce încântă umanitatea este un Dumnezeu limitat doar la funcția de creator și la într-o oarecare măsură de mantuitor. De ce zic într-o oarecare măsură? Pentru că mântuirea, așa cum este ea explicată astăzi în marea majoritate a cazurilor, chiar covârșitoare pot spune, ține de alegerea efectivă a omului și mai puțin de alegerea lui Dumnezeu.

Aceste versete alungă orice urmă de îndoială în ceea ce privește modul în care omul este mantuit. Este simplu de înțeles faptul că mântuirea are loc exclusiv prin Cristos. Niciun om nu se poate mântui folosind alte căi decât Cristos. Modul de mântuire este unic și este comun tuturor oamenilor. Mesajul mântuirii este adresat tuturor oamenilor și fiecăruia în parte îi este explicată metoda mântuirii. Dar cine sunt cei ce aud, înțeleg și primesc acest mesaj? Cine sunt cei care se agăță de credința în Cristos? Cine sunt cei care intră pe poarta cea strâmtă? Versetul 44 este foarte clar și nu lasă loc de interpretări. Cei care vor fi mântuiți sunt doar aceia pe care Tatăl îi atrage la Cristos. Este evident că nu omul alege drumul către Fiul, ci Tatăl

este cel care intervine personal si il atrage, il conduce pe om spre Cristos. In sinea lui, omul nu are nici dorinta, nici interesul si nici puterea de a merge la Cristos. Lasat liber, omul alege, fara nici un fel de exceptie, calea pacatului si implicit a mortii, drum deschis in urma alegerii libere a parintilor nostrii, Adam si Eva.

Comentand acest verset, Jean Calvin afirma urmatoarele: "*Cristos spune deci, dimpotriva, ca invatatura Evangheliei, desi predicata fara nicio deosebire tuturor, nu poate fi totusi inteleasa de toti; ci trebuie sa ai o minte si o simtire noi; si ca astfel credinta nu e un lucru care depinde de vointa oamenilor, ci Dumnezeu e Cel care o da*" (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg.182). Astfel, teologul reformat afirma in mod clar faptul ca versetul lasa in mod clar de inteles ca, desi exista un mesaj global al Evangheliei, totusi acest mesaj este pe deplin inteles doar de catre cei carora, in mod suveran, Dumnezeu le deschide mintea in acest scop. Cei neatinsi de Duhul Sfânt vor ramane inertii la mesajul Evangheliei, si chiar daca in aparenta, la un moment de timp, acestia par a da curs mesajului Evangheliei, niciun om nu va primi in mod efectiv mantuirea fara ca Tatal sa nu lucreze in mod personal in acest sens.

Afirmatiile teologului de la Geneva sunt intarite de *Marturisirea de Credinta de la Westminster* in mod special in sectiunea *Despre chemarea eficace*. In acest capitol gasim urmatoarea afirmatie: "*Pe toti cei pe care Dumnezeu i-a predestinat pentru viață, și numai pe aceștia, El a binevoit, la timpul stabilit și acceptat de El, să fie chemați în mod eficace, prin Cuvântul și Duhul Lui, din starea de păcat și de moarte în care se aflau din fire, la har și mântuire prin Isus Cristos; luminându-le mințile în mod spiritual și salvator pentru a înțelege lucrurile lui Dumnezeu; înlăturându-le inima de piatră și dându-le o inimă de carne; înnoindu-le voința și determinându-i, prin puterea Sa nemărginită, să facă ceea ce este bine; atrăgându-i în mod eficace la Isus Cristos, dar în așa fel încât ei au venit de bună voie, mișcându-le voința prin harul Său.*". Nu cred ca acest citat mai are nevoie de comentarii adiacente. Insa, pentru ca este firesc sa comentam ceea ce inaintasii nostrii au afirmat, voi incerca sa imi expun si eu cateva idei.

Pentru a da directie unui comentariu pertinent, imi permit insa sa mai dau cateva citate care au legatura cu tema data. In acelasi context, Jean Calvin afirma urmatoarele: "*...sunt atrasi cei carora Dumnezeu le ilumineaza mintile, le indupleca si le modeleaza inimile intru ascultarea de Cristos...*" si mai departe afirma ca "*...omul nu va putea veni nicicand la Cristos cu de la sine putere, ci Dumnezeu face aceasta, prin Duhul Sau*" (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg.182-183). Prin aceasta, Calvin afirma incapacitatea totala a orcarui om de a raspunde cu de la sine putere chemarii lui Dumnezeu. Omul, nu doar ca nu poate sa il gaseasca prin mecanisme proprii pe Cristos, ba chiar mai rau decat atat, omul nu doreste fara o "constragere" exterioara lui. Acest lucru este intarit in ideea ca: "*oamenii n-au ochi pentru a contempla lumina vietii, pana cand nu le sunt deschisi de Dumnezeu*" (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg. 183).

Problema care este ridicata de catre persoanele care resping aceasta invatatura, este legata de faptul ca aceasta limiteaza, in viziunea lor, libertatea de alegere a omului. Pentru omul modern, cuvântul *libertate* a devenit sinonimul maximei impliniri. Nimic nu se aseamana ca importanta cu sentimentul pe care il da libertatea. Libertatea este aceasta stare in care omul, neconstrans de nici un factor exterior lui, actioneaza prin prisma propriilor sale decizii, in folosul sau in detrimentul sau. Dar oare, aceasta libertate exista cu adevarat sau este doar o utopie? Oare omul poate actiona in mod categoric numai prin prisma propriei sale decizii? Sunt oamenii total neinfluentati de factori exteriori propriilor vointe? Este foarte limpede, ca desi se considera complet liber, omul actioneaza stapanit fiind de diversi factori externi lui si, de cele

mai multe ori, acesti factori nu tin cont de vointa individului. Ma refer aici la constrangeri sociale, de grup, intelectuale, nationale, legislative, medicale etc. Pot spune ca sunt liber sa imi aleg ce profesie vreau, insa, legislatia din Romania imi interzice practicarea chirurgiei fara a obtine in prealabil un atestat in acest domeniu. In consecinta nu sunt tocmai liber sa fac ceea ce vreau decat daca indeplinesc anumite cerinte in acest sens, libertatea mea fiind partial ingradita de restrictiile legislative in domeniu. Oamenii sunt liberi sa faca ce vor insa acestia actioneaza doar in limitele pe care le au impuse fara a fi consultati in prealabil. Un om simplu de la tara, cum ne place sa ne exprimam in modernism, se va folosi de tren pentru a ajunge de la Timisoara la Bucuresti. Va sta in acest mijloc de transport in jur de zece ore, fara sa stie ca folosind avionul ar fi redus durata drumului la doar o ora. Este liber sa foloseasca avionul? Da! Dar nu stie nimic despre acest lucru. El nu stie ca exista aceasta varianta si ca atare, desi este liber sa o aleaga, datorita limitarilor in ceea ce priveste cunoasterea, el nu are cum sa o aleaga, ci va folosi metodele de transport pe care le cunoaste. Pentru a intari acest lucru exista numeroase exemple, insa scopul acestui eseu nu consta in demontarea conceptului de *liber arbitru*, de aceea nu voi cauta sa zabovec mult asupra acestui aspect.

In continuarea comentariului sau, Jean Calvin afirma ca: "...nu toti sunt atrasi, ci Dumnezeu le face acest har celor pe care i-a ales." (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg.183). Aceasta afirmatie este intarita de *Marturisirea de Credinta de la Westminster* prin paragraful urmator: "*Pe toti cei pe care Dumnezeu i-a predestinat pentru viață, și numai pe aceștia, El a binevoit, la timpul stabilit și acceptat de El, să fie chemați în mod eficace...*". Este foarte clar si logic ca in conditiile in care omul prin sine insusi nu poate si nici nu doreste sa fie mantuit, acest act al mantuirii ramane strict numai la decizia lui Dumnezeu. Ca atare, devine si mai clar ca Dumnezeu ofera mantuirea cui vrea El, in speta celor alesi pe baza propriei Sale intelepciuni. Nu cunoastem in acest moment nici un fel de mecanism sau algoritm pe baza caruia Dumnezeu alege cui sa ofere mantuirea, insa stim cu precizie ca nu este vorba despre o consecinta a comportamentului uman, motivand printr-un concept deja demonstrat, si anume acela ca omul nu este interesat de mantuire si, ca atare, nu face fapte care sa il califice in acest sens. Nu face fapte meritorii pentru ca nu stie nimic despre acest aspect, nu face fapte meritorii pentru ca nu poate si, de asemenea, nu face fapte meritorii pentru ca nu vrea sa faca efectiv. Sa reluam exemplul omului care vrea sa vina la Bucuresti si alege sa foloseasca trenul. In utilizarea lui anterioara am spus ca acesta nu cunoastea faptul ca exista si o cursa de avion de care s-ar fi putut folosi. Si este corect. Dar, sa spunem ca stia despre aceasta varianta... Este liber sa aleaga sa se foloseasca de aceasta posibilitate? Da, dar si de data asta cu o conditie. El trebuie sa detina suma de bani necesara achitarii biletului. Fiind mult mai scump decat trenul, desi doreste sa mearga pe calea aerului si este chiar liber sa o faca, costurile aferente in determina sa nu o faca. Pretul biletului de avion reprezinta o constrangere care il determina sa nu se foloseasca de acest mijloc de transport, in ciuda faptului ca e liber sa o faca. Cu alte cuvinte, el vrea, dar nu poate. Mai exista si varianta a treia, anume aceea ca stie de optiune, are si banii necesari achitarii biletului, poate deci sa se foloseasca de aceasta varianta, insa datorita unor probleme medicale nu se poate folosi de ea, deoarece in momentul zborului i se face rau si astfel calatoria se poate transforma intr-un cosmar. Ca atare, constrans de problemele medicale, nu doreste sa se foloseasca de aceasta varianta. Sunt convins ca acest exemplu poate fi cu multa usurinta intors pe toate partile si astfel modelat, sa fie folosit impotriva scopului pentru care eu l-am dat. Acesta poveste nu a fost scornita pentru a contracara conceptul de *liberul arbitru*, ci pentru a demonstra, pur si simplu, ca exista constrangeri exterioare vointei umane, constrangeri care ne pot impiedica sa ne

manifestam liberi cu desavarsire. Din acest motiv nu vreau sa mai continui bazandu-ma pe el, ci vreau sa las ca explicatiile sa vina de la ilustrul teolog reformat.

In continuare, Jean Calvin vorbeste despre metoda pe care Dumnezeu o foloseste in atragerea celor alesi la mantuire. Astfel, e afirma urmatoarele: "*Cat despre modul de atragere, este adevarat ca nu este violent, asa incat oamenii sa fie constransi printr-o forta exterioara, ci e o miscare a Duhului Sfant, actionand cu eficacitate, care face ca oamenii care inainte erau ostili sa devina binevoitori.*" (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg. 183). Calvin afirma aici ca atragerea nu trebuie sa reprezinte un spectacol in sinea ei. Atragerea se face prin intermediul Duhului Sfant, acesta actionand in taina de cele mai multe ori si modeland inima omului dupa vointa lui Dumnezeu, de multe ori fara ca omul sa isi dea seama ca acest proces este in plina desfasurare. Astfel, un individ ostil la adresa lui Dumnezeu, prin lucrarea speciala a Duhului Sfant devine supus lui Cristos intr-un proces de "educare" mai lent sau mai alert, insa intodeauna lasand in mod clar, de cele mai multe ori, impresia ca omul este cel care alege respectivul drum. In cele mai multe cazuri, Duhul Sfant lucreaza in mod in mod tainic si misteros, as putea spune, confirmad spusele lui Cristos in Evanghelia lui Ioan, atunci cand foloseste metafora: "*Vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul, dar nu știi de unde vine și unde se duce*" (Ioan 3:8 prima parte). Foarte putini oameni recunosc timpul in care Duhul Sfant ii cerceteaza si ii pregateste pentru intalnirea cu Mantuitorul. In aproape toate cazurile, Duhul lucreaza fara sa stim de unde vine si incotro se duce. In aceeasi ordine de idei, *Marturisirea de Credinta de la Westminster* afirma ca: "*Această chemare eficace își are originea numai în harul special și gratuit al lui Dumnezeu și nu în vreun lucru pe care El l-ar fi văzut mai dinainte în om, care este în totalitate pasiv în starea în care se află până când, trezit și înnoit de Duhul Sfânt, omul este astfel făcut în stare să răspundă acestei chemări și să îmbrățișeze harul oferit și transmis prin ea*". Astfel, ni se arata clar ca omul nu are nimic care sa il indemne spre Cristos, omul este un element pasiv in tot acest plan, Duhul Sfant fiind unicul element activ, element care lucreaza irezistibil in viata omului dorinta si capacitatea de a raspunde chemarii lui Dumnezeu.

Jean Calvin intareste conceptul dezbatut anterior in ultimele randuri dedicate acestui verset. El trateaza, in final, insemnatatea expresiei "*toti*", cuvânt care a creat in teologie extrem de multe controverse de-a lungul timpului. Prin *toti*, marele teolog intelege urmatoarele: "*Cat despre cuvântul toti, el trebuie restrans la alesi, singurii copii legitimi ai Bisericii... Isaia arata ca Biserica atunci e cu adevarat zidita, cand are copii invatati de Dumnezeu... oamenii n-au ochi pentru a contempla lumina vietii, pana cand nu le sunt deschisi de Dumnezeu. In acelasi timp, El Se opreste la acest cuvânt general, toti; aici trage concluzia ca toti cei ce sunt invatati de Dumnezeu sunt atrasi cu eficacitate, ca sa vina*" (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg. 183). Consecinta teologica a pasajului citat mai sus este ca atunci cand Scriptura foloseste expresia *toti*, referirea este la *toti cei alesi* si nu la toti cei ce exista sau vietuiesc, cu atat mai putin la toti cei ce aleg prin sine insisi sa vina la Dumnezeu. Cuvântul *toti* este folosit in egala masura pentru a defini atat pe cei mantuiti cat si pe cei care vor infrunta pedeapsa vesica. Oamenii se impart in doua mari categorii: *toti cei care vor sta cu Cristos* si *toti care vor cunoaste mania lui Dumnezeu*. In nici un caz nu putem afirma ca toti oamenii vor fi mantuiti sau toti vor fi pierduti. Jean Calvin intareste acest argument prin urmatoarea idee conform careia prin *toti* trebuie sa intelegem mai degraba ceea ce spune Scripura, si anume ca acest cuvânt reprezinta pe: "*Oricine deci a auzit de la Tatal si a inteles*". Calvin considera ca "*In asamblu, se spune ca toti cei care nu cred sunt condamnati si sunt destinati pierzaniei, aici Dumnezeu ii face ascultatori pe ucenicii Sai, pe toti copii Bisericii si mostenitorii vietii.*" (Jean

Calvin - Ioan, Comentarii pg. 183). In acest pasaj se arata destul de clar modul de aplicare a expresiei *toti*. Exista oameni alesi de Dumnezeu pentru mantuire si acestia sunt condusi in mod eficace pentru a se alatura Bisericii, in timp ce exista si oameni, care neatinsi de har sunt condamnati si destinati damnarii vesnice.

Jean Calvin incheie expunerea pe marginea versetelor 44 si 45 apartinand capitolului sase a Evangheliei Sfantului Apostol Ioan, tragand o concluzie logica in urma comentariilor anterioare. Astfel, el sustine ca: *"daca incepem sa venim la Cristos numai cand Tatal ne-a atras, nu exista in noi nici inceput si nici pregatire. Pe de alta parte insa, daca toti cei pe care Tatal i-a invatat vin, El nu le da doar alegerea de a crede, ci credinta insasi"* (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg. 184) si mai apoi afirma ca: *"Aceia Il inteleg pe Dumnezeu care I se supun din toata inima, cand le vorbeste inlauntru lor, pentru ca Duhul Sfant stapaneste in inimile lor"* (Jean Calvin - Ioan, Comentarii pg. 184). Prin aceasta, Jean Calvin trage o concluzie aproape evidenta. Este foarte clar in acest moment ca Dumnezeu este implicat in planul de matuire de la inceput pana la sfarsit. Astfel, Dumnezeu este autorul planului, Dumnezeu este cel care a indeplinit conditia mantuirii prin trimiterea la cruce a Fiului, Dumnezeu este cel care prin Duhul Sfant lucreaza la inima celor alesi pentru ca acestia sa ajunga sa fie mantuiti prin credinta in Isus Cristos. In aceeași nota cu Scriptura, Calvin concluzioneaza ca Dumnezeu atrage eficace, ca nu este necesara o pregatire prealabila pe care omul sa o infaptuiasca, ca Dumnezeu nu ne pune in fata unei alegeri personale, fata de care trebuie sa ne manifestam cat mai serios cu putinta deoarece de alegerea noastra depinde vesnicia fiecaruia, ci Dumnezeu este Cel care ne da credinta insasi, adica tot ceea ce avem nevoie pentru a ajunge la Cristos. Supunerea fata de Dumnezeu este eficace in ceea ce ii priveste pe cei alesi deoarece inima acestora este umpluta de Duhul Sfant de credinta de care au nevoie pentru mantuire.

In concluzie, speranta mea este ca aceste randuri au trezit in cititor dorinta de a aprofunda invaturile marelui reformator, si considerand o oportunitate consta in citirea lucrării "Ioan, Comentarii", va invint la studiu mai aprofundat. Sunt constient ca eu nu sunt nici macar o umbra a marilor teologi, de aceea va sfatuiesc sa studiatii mai in amanunt acest subiect folosindu-va de Scriptura si, daca considerati necesar, de lucrarile teologilor experimentati.

Cu voia lui Dumnezeu, SORIN TRIFA